

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV SYD, DOKUMENTATION AV FÄLTARBETSFASEN 2007:4
ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING 2006

Södra Stäket 1719

- timmarna som räddade Sverige

Södermanland, Nacka socken,

Skogsö 2:12 m fl

Lst dnr 431-06-25490

*Tomas Englund, Annika Knarrström, Bo Knarrström och
Håkan Svensson*

DAFF

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar
UV Syd
Odlarevägen 5
226 60 Lund
Tel. 046-32 95 00
Fax 046-32 95 39
www.raa.se

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L1999/3

© 2007 Riksantikvarieämbetet
ISSN 1650-223x
Utskrift UV Syd, Lund, 2007

Innehåll

Inledning.....	4
Undersökningens förutsättningar	4
Metod	5
Resultat.....	6
Kommunikationsinsatser	6
Utvärdering.....	6
Administrativa uppgifter.....	8
Tabellförteckning.....	9
Figurer.....	14

I maj 2006 genomfördes en arkeologisk undersökning på platsen för slaget vid Södra Stäket år 1719, Skogsö vid Saltsjöbaden i Södermanlands län. Undersökningen utfördes under fem dagar av Riksantikvarieämbetets slagfältsteam samt medlemmar från Saltsjöbadens hembygdsförening.

Undersökningen utgjorde ett led i det pågående forskningsprojektet *Slagfältsarkeologi vid Södra Stäket*. Detta inleddes under hösten 2003 och förvaltas sedan 2005 av Riksantikvarieämbetet. Projektet bedrivs i samarbete med Armémuseum, Marinarkeologiska Sällskapet, Osteoarkeologiska forskningslaboratoriet (Stockholms universitet), Saltsjöbadens hembygdsförening, Boo hembygdsförening och Värmdö Skeppslags fornminnes förening.

Inledning

I maj 2006 genomfördes en arkeologisk undersökning på platsen för slaget vid Södra Stäket år 1719, Skogsö vid Saltsjöbaden i Södermanlands län. Undersökningen utfördes under fem dagar av Riksantikvarieämbetets slagfältsteam samt medlemmar från Saltsjöbadens hembygdsförening. Sammanlagt genomsöktes 14 850 m² med hjälp av metalldetektorer, vilket innebar att markingreppen begränsades. Tillstånd för undersökningen lämnades av länsstyrelse i Stockholms län samt berörda markägare. Fältarbetet bekostades av Nacka kommun, Berit Wallenbergs Stiftelse och Södermanlands regementes museiförening.

Undersökningen utgjorde ett led i det pågående forskningsprojektet *Slagfältsarkeologi vid Södra Stäket*. Detta inleddes under hösten 2003 och förvaltas sedan 2005 av Riksantikvarieämbetet. Projektet bedrivs i samarbete med Armémuseum, Marinarkeologiska Sällskapet, Osteoarkeologiska forskningslaboratoriet (Stockholms universitet), Saltsjöbadens hembygdsförening, Boo hembygdsförening och Värmdö Skeppslags fornminnes förening.

Syftet med projektet är att undersöka slagfältet, skansar, försänkningar och ryssugnar samt lokalisera och undersöka massgravar och skeppsvrak. Målet är att utifrån arkeologiska resultat och metoder belysa händelseförlopp under striden, samt att problematisera de skriftliga framställningarna av detsamma. Det aktuella fältarbetet hade främst rekognoscerande syfte, varför följande frågor formulerades:

- I vilken utsträckning har föremål från valplatsen bevarats i markerna?
- Är det möjligt att belägga den påstådda timmerskansen?
- Hur förhåller sig en arkeologiskt baserad rekonstruktion av händelseförloppet till de historiska källorna?

Undersökningens förutsättningar

Förutsättningen för undersökningen är naturligtvis själva slaget. Platsen är känd genom skriftliga källmaterial samt traditioner, men har inte tidigare studerats arkeologiskt.

Slaget inträffade i slutskedet av det Stora Nordiska kriget (1700-1721). Sex ryska bataljoner (ca 3 600 man) landsteg vid Baggensstäkets stränder i ett försök att inta de skansar och bryta upp de försänkningar som låg här, och som hindrade den ryska galärflottans vidare framfart in till Stockholm. På svenska sidan fanns 1 200 man. Efter två timmars hård strid avbryts slutligen striden, i samband med att mörkret föll på. Sammantaget förlorade båda sidorna 500-600 man i stupade och sårade.

Slagfältet delas alltså av Baggensstäkets inlopp och utgörs på norra sidan av Gammeludden i landskapet Uppland och på södra sidan av Skogsö i landskapet Södermanland. Idag omfattas det aktuella undersökningsområdet av Skogsö naturreservat. Topografin kännetecknas av ett kuperat, sprucket moränlandskap, som är genombrutet av vattendrag. Landmiljön utmärks av skogklädda höjdryggar, skogs- och ängsbevuxna dalsänkor och våtmarker. Delar av stridsområdet är idag bebyggt eller på annat vis taget i anspråk, till exempel av stallar, kolonitradgårdar, hästhagar och bostäder. Även en

omfattande handelsträdgård har tidigare funnits inom en del av undersökningsområdet. På slagfältet finns även flera gravfält (RAÄ nr 37, 142, 143, 145 i Nacka socken). Slutligen har elledningar dragits genom vissa delar av slagfältet, vilka i regel försvårar användandet av viss teknisk apparatur. Naturresevatet, bebyggelsen, ledningarna och fornlämningarna förde med att delar av slagfältet inte var möjligt att undersöka alls, samt att särskild hänsyn i många fall måste tas.

Projektets förarbeten har omfattat arkivstudier, fältinventeringar samt informationsinsamling från lokalbefolkningen. Detta genererade bland annat kännedom om en hel del till striden relaterade lösfynd, vilka samlats in i området från slutet av 1800-talet fram till idag. Kunskapen om var den riktade arkeologiska undersökningen skulle sättas in var med andra ord väl underbyggd.

Slagfältsteamet utgjordes av personal med dokumenterad och omfattande erfarenhet av denna typ av undersökningar. Hembygdsföreningarnas medlemmar försäkrade en utmärkt lokalkännedom samt detaljerade kunskaper om striden. Den tekniska utrustning som användes var utprovad och kalibrerad för att maximera utfallen. Arbetet bedrevs under Riksantikvarieämbetets normer för kvalitetssäkring och arbetsmiljökontroll. Undersökningen genomfördes under en lämplig tid på året, i torrt väder och innan grönskan spruckit ut.

Metod

Undersökningen genomfördes enligt de metoder som utvecklats i samband med forskningsundersökningarna vid Landskrona (1677) och Borst (1644) i Skåne, samt vid Axtorna (1565) i Halland och Mästerby (1361) på Gotland.

Fältarbetet bedrevs med hjälp av metalldetektorer av typerna Whites DFX och XLT samt Minelab Explorer II. Detektorerna är programmerbara och vid arbetet användes program särskilt framtagna för arkeologi. Programmen kännetecknas av minimal diskriminering (selektering av metall) och högt uppdragen känslighet. I begränsad utsträckning användes även andra metalldetektorer, till exempel i anslutning till en våtmark. Utrustningen kompletterades med handhållna Pinpointers, vilka gör det möjligt att exakt lokalisera metallföremål in situ. Sökområden och fynd mättes in med GPS. Inmätningarna fördes kontinuerligt över till fältdator och objekten registrerades i programmet Intrasis. Vidare dokumenterades undersökningen genom digitalfotografering och fältdagbok.

I terrängen märktes sökområden ut, på basis av frågeställningar, terrängobservationer samt tidigare upparbetad information om stridsplatsen. Fältarbetet resulterade i ett stort antal fynd, trots att metalldetekteringen och GPS-inmätningen försvårades av den besvärliga terrängen och vegetationen på platsen. Vissa delar av undersökningsområdet visade sig innehålla stora mängder sentida skrot vilket medförde att undersökningen av vissa sökytor fick avbrytas. Övriga sökområden undersöktes systematiskt och i sin helhet. Alla grävda gropar fylldes noggrant igen och metall som inte härrörde från striden omhändertogs för avfallsdeponering. Indikationer på större djup än 0,25 meter undersöktes inte, för att minimera ingreppen i den känsliga miljön.

Resultat

Undersökningsområdet innefattar cirka 14 850 m², vilket uppskattnings utgör omkring 4 % av det totala slagfältet. Arbetet inleddes med ett större sökområde i en vid terrängsänka, inom det som idag är en samling av koloniträdgårdar. Undersökningen resulterade i flera relevanta föremålsfynd, men spridningsbilden får anses artificiell med tanke på att visserligen flera men långt ifrån alla kolonier var tillgängliga för det arkeologiska arbetet. Ett mindre sökområde lades ut i slänten ned mot en våt äng. Detta område undersöktes mer översiktligt, men åter påträffades föremålsfynd med anknytning till slaget. Merparten av arbetet koncentrerades till terrängen närmast Baggenstäket, och det var också här som den tätaste frekvensen fynd återfanns.

Merparten av fynd påträffades på ett djup av 0,1-0,25 meter, men enstaka förekom redan i förnan. Bland fynden förekommer närmare 30 muskötkulor, 21 granatskärvor, en intakt handgranat, fragment av en nick-hake (mindre kanon), knappar, hästskor, dolkblad, kilar, eventuellt fragment från både värja och musköt, en ring, ett mynt, spännen, spikar, ett yxblad, borrar och en fil. Fynden relaterar förutom direkt till stridsaktion även till personlig utrustning samt byggnation.

Undersökningarna vid koloniträdgårdarna visade att aktiv strid ägde rum ett gott stycke från Baggenstäket. Fynden i slänten vid våtängen indikerade en mindre omtalad stridsplats. I det skogsbeklädda området närmast Baggenstäket konstaterades fynd med anknytning till en konstruktion. Eftersom platsen varken förr eller senare varit bebyggd torde det röra sig om den tidigare omtalade timmerskansen. Vidare konstaterades var ett anfall mot denna centererats, samt tecken på inbrytning i dess bakre ställning. Slutligen ska noteras att ingen distansbeskjutning från sjösidan eller Boo sidan av Baggenstäket konkret kunde beläggas.

Kommunikationsinsatser

Via samarbetet med de lokala hembygdsföreningarna har medlemmarna fortlöpande hållits informerade genom föredrag, guidningar samt artiklar medlemstidningarna. Under fältveckan var en skolklass från Saltsjöbaden i Nacka kommun på besök. Redan innan den aktuella undersökningen hade projektet uppmärksamats genom medierna, och i samband med fältarbetet gjorde såväl TV4 som SVT filmningar på platsen. Slaget vid Södra Stäket har presenterats genom UV:s hemsida, och resultatet av undersökningarna lades fram vid konferensen Fields of Conflict i Leeds i september 2006. Antalet personer som har kunnat nås på dessa vis uppgår till flera hundratusen.

Utvärdering

Resultaten av undersökningen överskred förväntningarna, främst ifråga om artefakternas antal, representativitet och bevarandegrad. Visserligen var terrängen förhållandevis komplicerad, men å andra sidan handlar det i tillräckligt stor utsträckning om mark som inte uppvisar störningar från historisk tid. Förutsättningarna för att arbeta vidare enligt den här aktuella metoden – skonsam men effektiv - måste anses som mycket goda. Den

genererade ett såväl kvalitativt som kvantitativt material, vilka hanterats med dokumentationsmässig och vetenskaplig systematik och därmed bildar en hållbar grund för fortsatta analyser av valplatsens beskaffenhet och stridens förlopp. De preliminära slutsatserna utifrån undersökningen visar att rådande hypoteser om timmerskansens belägenhet kan anses bekräftade, samt att framryckningar och händelseförlopp i viss utsträckning kan beläggas och/eller diskuteras i förhållande till de skriftliga källorna. Fortsatta analyser av resultaten samt sammanläggningar med terrängmodeller och andra källmaterial kan ge underlag till en detaljerad nyansering av situationen på slagfältet.

Samarbetet med de lokala hembygdsföreningarna före, under och efter fältinsatsen har varit nära och fungerat mycket bra, och har betytt oerhört mycket för möjligheterna att alls lokalisera lämningarna.

Den här aktuella undersökningen hade emellertid i stor utsträckning en rekognoscerande karaktär. Åtskilligt återstår naturligtvis att belysa, alltjämt i syfte att diskutera stridsförloppet och problematisera de skriftliga källorna. Bland frågorna märks till exempel:

- Hur långt sträcker sig slagfältet i sin helhet?
- Hur omfattande var timmerskansens på Skogsö och hur var den konstruerad? Vilka attacker riktades mot den och vad hände med den efter slaget?
- Av vilken omfattning var jordskansens på Gammeludden? Kan ryssarnas försök till frontalangrepp mot skansen fastställas? Vilken betydelse för striden hade den svenska artillerielden från jordskansens och galärerna?
- Var är eventuella gravar lokaliserade och hur kan de identifieras?
- Förekommer så kallade ryssugnar med samband till slaget vid Södra Stäket, och vilken funktion fyllde dessa?
- Förliste verkligen några ryska skepp? I vilken utsträckning är de i så fall bevarade på sjöbotten? Vad säger förlisningsplatserna och eventuella vrakfynd om strid och beskjutning?

De närmaste planerade undersökningarna rör dykningar efter ryska fartyg, vid traditionellt utpekade förlisningsplatser. Dessa planeras äga rum under hösten 2006. Vidare informeras även fortsatt hembygdsföreningarnas medlemmar liksom boende i trakten om utvecklingen och resultaten av projektet, genom föredrag, guidningar samt artiklar i föreningarnas medlemstidningar. I dagsläget har även kontakt etablerats med en av Nacka kommuns skolor, där elever från en högstadielklass skall arbeta med speciellt utformade grupparbeten som berör projektet. Resultaten från den här aktuella undersökningen kommer att läggas fram i en vetenskaplig publikation. I dagsläget söks finansiering för att möjliggöra framtida fältarbeten till såväl lands som sjöss.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 429-1273-2007.

Länsstyrelsens dnr: 431-06-25490

Projektnummer: 1051030

Undersökningstid: 7-12 maj 2006

Projektledare: Tomas Englund

Personal: Annika Knarrström (dokumentationsansvarig), Bo Knarrström
(administrativ projektledare) och Håkan Svensson (detekteringsansvarig)

Undersökt yta: 14 850 m²/löpmeter.

Läge: Fastighetskartan, kartblad 1015 i Saltsjöbaden x 6575 y 1640.

Koordinatsystem: RT90 5 gon väst.

Koordinater för undersökningens sydvästra hörn:

x 6578058 y 1641420

Höjdsystem: RH70.

Intrasis undersökning nr: S2006:016

Fynd: Fynd med Fnr 1-197 (se tabell 1).

Tabellförteckning

Tabell 1. Fyndlista

<i>Fyndnr</i>	<i>Material</i>	<i>Sakord</i>	<i>Vikt (g)</i>	<i>Anmärkning</i>
1	Bly	Kula med gjuttapp	38	24,5 mm, anslagsskada
2	Bly	Muskötkula	36	19,5 mm
3	CU-leg	Bricka	10 + 2	2 föremål
4	CU-leg	Föremål	3	
5	Krita	Kritpipsfragment	3 + 2	2 stycken
6	Bly	Muskötkula	34	19 mm
7	CU-leg	Knapp	3	15 mm
8	CU-leg	Knapp	4	16 mm
9	CU-leg	Knapp	2	15 mm
10	CU-leg	Knapp	3	15 mm, med ögla
11	Bly	Kula med gjuttapp	34	18 mm
12	CU-leg	Ringar	3	14 mm, 3 st ihopsittande
13	CU-leg	Föremål	5	detalj från musköt?
14	CU-leg	Föremål	8	detalj från musköt?
15	Bly	Föremål	31	
16	Bly	Pistolkula	7	11 mm
17	Bly	Pistolkula	6	12 mm, anslagsskada
18	Bly	Muskötkula	37	19 mm
19	Järn	Dolkblad	42	L 172 mm
20	Järn	Spik fragment	4	L 34 mm, från timmerskansen
21	Järn	Granatskärva	46	
22	Järn	Tunn platta	11	79x42 mm
23	Järn	Järnspik	6	L 67 mm, böjd, från timmerskansen
24	Järn	Järnspik	11	L 92 mm, böjd, från timmerskansen
25	Järn	Järnspik	8	L 67 mm, böjd, från timmerskansen
26	Järn	Järnspik	12	L 83 mm, böjd, från timmerskansen
27	Järn	Järnspik	10	L 82 mm, böjd, från timmerskansen
28	Järn	Järnspik	7	L 76 mm, böjd, från timmerskansen
29	Järn	Järnspik	7	L 74 mm, böjd, från timmerskansen
30	Järn	Järnspik	6	L 53 mm, böjd, från timmerskansen
31	Järn	Järnspik	3	L 32 mm, böjd, från timmerskansen
32	Järn	Järnspik	9	L 54 mm, böjd, från timmerskansen
33	Järn	Järnspik	11	L 88 mm, från timmerskansen
34	Järn	Föremål	37	L 60 mm
35	CU-leg	Prydnadsspänne	21	49 mm, runt med blommönster
36	Järn	Föremål	3	32 mm
37	Järn	Järnspik	15	L 95 mm, från timmerskansen
38	CU-leg	Spänne	19	52x44 mm

<i>Fyndnr</i>	<i>Material</i>	<i>Sakord</i>	<i>Vikt (g)</i>	<i>Anmärkning</i>
39	Järn	Bult med bricka	67	L 60 mm
40	Järn	Knivblad	19	L 95 mm
41	Järn	Järnspik	35	L 112 mm, från timmerskansen
42	Järn	Järnspik	9	L 74 mm, böjd
43	Järn	Järnspik	12	L 52 mm, från timmerskansen
44	Järn	Föremål	20	L 95 mm
45	Järn	Granatskärva	106	
46	Järn	Fragment från knivblad	20	L 65 mm
47	Bly	Kula med gjuttapp	29	17,5 mm
48	Järn	Draganordning?	296	220 mm
49	Järn	Granatskärva	94	
50	Bly	Kula med gjuttapp	22	24 mm, anslagsskada
51	Järn	Hästsko	286	125x108 mm
52	Bly	Muskötkula	21	44 mm, anslagsskada
53	Bly	Kula med gjuttapp	35	18,5 mm
54	Järn	Kil	947	100 mm, passar ihop med kil nr 343
55	Järn	Föremål	28	
56	Järn	Spänne	5	
57	Bly	Kula med gjuttapp	30	17,5 mm
58	Bly	Muskötkula	36	18,5 mm
59	Järn	Granatskärva	27	
60	Järn	Spänne	36	
61	Järn	Fragment från värja	26	85x18,5 mm
62	Järn	Järnspik	10	L 93 mm, från timmerskansen
63	Bly	Hagel	2	10,5 mm
64	Bly	Kula med gjuttapp	17	21 mm
65	Järn	Granatskärva	107	
66	Järn	Dolkblad	70	L 202 mm
67	Järn	Spik	94	L 170 mm, från timmerskansen
68	Bly	Kula med gjuttapp	27	30 mm, anslagsskada
69	Bly	Kula med gjuttapp	36	24 mm, anslagsskada
70	Bly	Muskötkula	28	41 mm, anslagsskada
71	Järn	Föremål	6	
72	Järn	Järnspik	10	L 84 mm, böjd, från timmerskansen
73	Järn	Järnspik	5	L 74 mm, böjd, från timmerskansen
74	Järn	Föremål	8	
75	Järn	Krok	12	61 mm
76	Järn	Föremål	12	38x10 mm, platt och runt
77	Järn	Beslag m ögla	54	L 91 mm
78	Järn	Fragment av nickhake	2833	L 288 mm
79	Järn	Granatskärva	178	

<i>Fyndnr</i>	<i>Material</i>	<i>Sakord</i>	<i>Vikt (g)</i>	<i>Anmärkning</i>
80	Bly	Kula med gjuttapp	9	13 mm, anslagsskada
81	Järn	Granatskärva	185	
82	Järn	2 st granatskärvor	45+13	
83	Järn	2 st granatskärvor	111+173	
84	Järn	Hästkofragment	168	
85	Järn	Granatskärva	211	
86	Järn	Föremål	3	
87	Järn	Yxblad	1304	L 167x104x34 mm
88	Järn	Järnkula	9	19 mm
89	Järn	Järnspik	59	L 80 mm, avbruten, från timmerskansen
90	Bly	Muskötkula	20	21 mm, anslagsskada
91	Järn	Handgranat	960	Intakt
92	Bly	Bricka	16	22x19,5x10 mm, formen av en platta
93	Järn	Järnspik	24	L 93 mm, från timmerskansen
94	Järn	Spikhuvud	9	Avbruten, från timmerskansen
95	Järn	Föremål	5	
96	Järn	Järnspik	67	L 150 mm, från timmerskansen
97	Järn	Nit med bricka	4	
98	Järn	Föremål med ögla	48	L 88 mm
99	Järn	Föremål med ögla	43	L 88 mm
100	Järn	Hästkofragment	153	
101	Bly	Pistolkula	7	18 mm
102	Järn	Granatskärva	227	
103	Järn	Granatskärva	69	
104	Järn	Spikhuvud	8	från timmerskansen
105	Järn	Granatskärva	249	
106	Järn	Hästsko	418	130x110 mm
107	Järn	Hästkofragment	70	
108	Järn	Föremål	26	
109	Järn	Bult/nit med bricka	38	L 59 mm
110	Järn	Spikfragment	6	L 45 mm, från timmerskansen
111	Järn	Spikfragment	22	L 106 mm, från timmerskansen
112	Järn	Järnspik	13	L 55 mm, böjd, från timmerskansen
113	Järn	Granatskärva	118	
114	Järn	Spikfragment	30	L 70 mm, från timmerskansen
115	Järn	Borr	155	L 170 mm, från timmerskansen
116	Järn	Spikfragment	39	L 94 mm, från timmerskansen
117	Järn	Spik	78	L 172 mm, från timmerskansen
118	Järn	Spik	87	L 202 mm, från timmerskansen
119	Järn	Spik	165	L 162 mm, från timmerskansen
120	Järn	Spik	6	L 100 mm, från timmerskansen

<i>Fyndnr</i>	<i>Material</i>	<i>Sakord</i>	<i>Vikt (g)</i>	<i>Anmärkning</i>
121	Järn	Spikfragment	34	L 127 mm, från timmerskansen
122	Järn	Hästske fragment	187	
123	Järn	Hästske fragment	71	
124	Järn	Spik	8	L 64 mm, från timmerskansen
125	Järn	Granatskärva	117	
126	Järn	Klackjärn?	6	
127	Bly	Pistolkula	14	32 mm, anslagsskada
128	Järn	Granatskärva	86	
129	Järn	Beslag	147	
130	Järn	Spikfragment	6	L 35 mm
131	Järn	Spik	15	L 82 mm, böjd
132	Järn	Pistolkula	16	15 mm, bitmärke
133	Bly	Kula med gjuttapp	25	16 mm, bitmärke
134	Järn	Granatskärva	46	
135	Järn	Granatskärva	84	
136	Järn	Spik	29	L 108 mm, böjd, från timmerskansen
137	Bly	Pistolkula	7	12 mm
138	Järn	Kil	1319	L 132 mm
139	Järn	Kil	855	L 106 mm
140	Sten	Flinta	119+29	2 st bitar, sydsvensk flinta med avslagyta
141	Järn	Kil	937	L 102 mm
142	Järn	Hästskefragment	114	
143	Bly	Muskötkula	31	40 mm, anslagsskada
144	Järn	Platta	96	63x44 mm
145	Järn	Granatskärva	117	
146	Bly	Hagel	1	5 mm
147	Järn	Granatskärva	80	
148	Järn	Granatskärva	79	
149	Järn	Granatskärva	90	
150	Järn	Granatskärva	271	
151	Järn	Spik	14	L 68 mm, böjd, från timmerskansen
152	Järn	Bult/nit med bricka	33	L 63 mm
153	Järn	Spik	18	L 66 mm, böjd, från timmerskansen
154	Järn	Spikfragment	30	L 48 mm, från timmerskansen
155	Järn	Granatskärva	97	
156	Järn	Spik	7	L 49 mm, böjd, från timmerskansen
157	Järn	Kula med gjuttapp	23	16 mm
158	Järn	Spikfragment	35	L 73 mm, från timmerskansen
159	Bly	Hagel	2	8 mm
160	Bly	Kula med gjuttapp	34	23 mm, anslagsskada

<i>Fyndnr</i>	<i>Material</i>	<i>Sakord</i>	<i>Vikt (g)</i>	<i>Anmärkning</i>
161	Bly	Kula med gjuttapp	29	17,5 mm, anslagsskada
162	Järn	Spik	12	70 mm, böjd, från timmerskansen
163	Järn	Granatskärva	374	
164	Järn	Granatskärva	38	
165	Järn	Spänne	15	
166	Järn	Föremål	44	L 128 mm
167	Järn	Hästsko	203	120x118 mm
168	Järn	Spik	10	L 107 mm, från timmerskansen
169	Järn	Sticka med krok	40	L 213 mm
170	Järn	Fil	66	L 208 mm
171	Järn	Spik	36	L 151 mm, från timmerskansen
172	Järn	Spik	25	L 67 mm, från timmerskansen
173	Järn	Bygel	46	u-formad
174	Järn	Kil	415	L 114 mm
175	Cu-leg	Ring	3	
176	Järn	Nyckel	62	L 114 mm
177	Järn	Spik	10	L 75 mm, från timmerskansen
178	Järn	Spik	7	L 58 mm, från timmerskansen
179	Järn	Spik	9	L 88 mm, böjd, från timmerskansen
180	Järn	Spik	8	L 60 mm, böjd, från timmerskansen
181	Järn	Spik	6	L 46 mm, böjd, från timmerskansen
182	Järn	Spik	6	L 49 mm, böjd, från timmerskansen
183	Järn	Spikfragment	3	L 50 mm, böjd, från timmerskansen
184	Järn	Spik	6	L 71 mm, böjd, från timmerskansen
185	Järn	Spik	9	L 89 mm, böjd, från timmerskansen
186	Järn	Spik	4	L 37 mm, böjd, från timmerskansen
187	Järn	Spikfragment	4	L 28 mm, från timmerskansen
188	Järn	Spikfragment	5	L 34 mm, från timmerskansen
189	Järn	Spikfragment	2	L 22 mm, från timmerskansen
190	Järn	Spikfragment	1	L 19 mm, från timmerskansen
191	Järn	Spikfragment	2	L 19 mm, från timmerskansen
192	Järn	Spikfragment	2	L 12 mm, från timmerskansen
193	Järn	Beslag till musköt?	10	Utformad med mönster
194	Järn	Spik	10	L 85 mm, böjd, från timmerskansen
195	Järn	Borr	63	192 mm
196	Järn	Kula	7	13 mm
197	Järn	Yxa med holk	47	L 45 mm

Figurer

Fig. 1. Utdrag ur Översiktskartan Stockholms län med platsen för undersökningen markerad..

Fig. 2. Slagfältet markerat på utsnitt ur Fastighetskartan, kartblad 1015 i Saltsjöbaden.

Fig. 3. TV4 på plats för en direktsänt morgoninslag.

Fig. 4. Lågstadieklass från Saltsjöbaden på besök.

Fig. 5. Fredrik von Dahheims krigsplanch över Södra Stäket 1719 föreställande den taktiska uppställningen.

Figureerna finns i en separat figurbilaga.